

NOVA PRIZNANJA HRVATSKOGA CRVENOGA KRIŽA

Hrvatski Crveni križ svojim je Pravilnikom o priznanjima HCK-a od 9. srpnja 2008. uveo dva nova priznanja: Velered HCK-a, Red HCK-a, a kasnije Odlukom o izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika i „Povelju dr. sc. Jadranko Crnić“.

Hrvatski Crveni križ, 144 godine od osnutka u neprekidnom radu, i danas ispunjava svoju temeljnu zadaću na promicanju humanitarnih, društvenih i moralnih vrijednosti, u zemlji i inozemstvu, iako su se dogodile mnoge društveno-političke mijene i potresi, dva svjetska rata i Domovinski rat.

Iako je taj rad nenaplativ, može se vrednovati određenim priznanjima, kojima društvo nagrađuje, iako simbolično, sve napore pojedinaca i udruženja u obavljanju humanitarnog rada.

Tako je Crveni križ Hrvatske u sastavu Crvenoga križa Jugoslavije Pravilnikom o priznanjima Crvenoga križa Hrvatske uveo četiri priznanja. Pravilnikom o priznanjima, sada samostalnoga Hrvatskoga Crvenoga križa, od 11. travnja 2002. povećan je broj priznanja na šest priznanja, a Glavni odbor Hrvatskoga Crvenoga križa na sjednici 9. srpnja 2008. donio je novi Pravilnik o priznanjima Hrvatskoga Crvenoga križa, kojim je pored dosadašnjih priznanja:

Zlatnog znaka priznanja Hrvatskog Crvenog križa,
Srebrnog znaka priznanja Hrvatskog Crvenog križa,
Brončanog znaka priznanja Hrvatskog crvenog križa,
Zahvalnice Hrvatskog Crvenog križa,
Plakete Hrvatskog Crvenog križa,
Priznanja dobrovoljnim davateljima krvi i davateljima pojedinih krvnih sastojaka (značka, mali srebrni znak, veliki srebrni znak i zlatni znak priznanja),
Zahvalnice za DDK (*dobrovoljnim davateljima krvi*),

uveo dva nova priznanja, u obliku odlikovanja:

Velered Hrvatskog Crvenog križa (kao prvi u međusobnom rangu),
Red Hrvatskog Crvenog križa (kao drugi u međusobnom rangu),

a Odlukom Glavnog odbora Hrvatskoga Crvenoga križa od 11. ožujka 2010. proveo je izmjenu i dopunu Pravilnika o priznanjima HCK-a i uveo priznanje „Povelja dr. sc. Jadranko Crnić“, u znak sjećanja na prvoga predsjednika Hrvatskoga Crvenoga križa dr. sc. Jadranka Crnića.

Dosadašnja priznanja autor je ovoga članka obradio u časopisima Hrvatskoga numizmatičkoga društva u Zagrebu, u Numizmatičkim vijestima, broj 52./1999., i u Obolu, broj 50./1998. i 56./2004.

Nova je priznanja kreirao akademski kipar i medaljer Damir Mataušić iz Zagreba. Priznanja su izrađena u Hrvatskom novčarskom Zavodu u Zagrebu.

Velered Hrvatskoga Crvenoga križa

Priznanje je u obliku odlikovanja, ukriženo isprepletenih križeva, kaneliranih krakova, promjera 70 mm, izrađeno od tombaka, pasivizirano u boji zlata.

U sredini je crveno emajlirani križ, s krakovima hrvatskoga trolista, promjera 60 mm, u njegovoj je sredini bijelo emajlirani medaljon, promjera 28 mm, s logom Hrvatskoga Crvenoga križa (crveni križ u sredini s tekстом unaokolo: *HRVATSKI CRVENI KRIŽ – CROATIAN RED CROSS*).

Između krakova srednjega križa nalazi se osam cirkona, promjera 5 mm.

Priznanje se nosi oko vrata na svilenoj rips lenti bijele boje, duljine 86 cm, širine 30 mm, s obostrano zlatnim rubom širine 2 mm.

Uz velered nosiocu pripada pokaznica (vrpčica, mali znak), širine 28 mm, s umanjnicom velereda i mehanizmom za nošenje.

Velered je smješten u crvenoj kutiji, obloženoj crvenim samtom, veličine 21 x 32 cm.

Velered se, kao najviši znak priznanja, dodjeljuje pojedincima, članovima i volonterima Crvenoga križa i zaslužnim građanima, za „*izvanredne zasluge i naročit doprinos razvoju Hrvatskog Crvenog križa i doprinos Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca; ili za pruženu pomoć i potporu; ili za istrajni, dugogodišnji, dobrovoljni rad i zalaganje za ostvarivanje ciljeva Hrvatskog Crvenog križa; ili za 40 i više godina neprekidnog aktivnog rada, djelovanja i doprinosa.*“

Do sada su veleredom odlikovane dvije osobe, i to Odlukom Glavnog odbora Hrvatskoga Crvenoga križa od 9. srpnja 2008.:

1. Stjepan Mesić, predsjednik Republike Hrvatske,
2. Jakob Kellenberger, predsjednik Međunarodnog odbora Crvenoga križa.

Red Hrvatskoga Crvenoga križa

Priznanje je u obliku odlikovanja, ukriženo isprepletenih križeva, kaneliranih krakova, promjera 70 mm, izrađeno od tombaka, pasivizirano u boji srebra.

U sredini je crveno emajlirani križ, s krakovima hrvatskoga trolista, promjera 60 mm, u njegovoj je sredini bijelo emajlirani medaljon, promjera 28 mm, s logom Hrvatskoga Crvenoga križa (crveni križ u sredini s tekстом unaokolo: *HRVATSKI CRVENI KRIŽ – CROATIAN RED CROSS*).

Priznanje se nosi oko vrata na svilenoj rips lenti bijele boje, duljine 86 cm, širine 30 mm, s obostrano zlatnim rubom širine 2 mm.

Uz red nosiocu pripada pokaznica (vrpčica, mali znak), širine 28 mm, s umanjnicom reda i mehanizmom za nošenje.

Red je smješten u bijeloj kutiji, obloženoj tamnoplavim samtom, veličine 21 x 32 cm.

Red se dodjeljuje pojedincima, članovima i volonterima Crvenoga križa i zaslužnim građanima, za „*izvanredne zasluge i naročit doprinos razvoju Hrvatskog Crvenog*

Slika 1. Velered HCK

Slika 2. Znak Velereda HCK

Slika 3. Velered HCK s malim znakom

Slika 4. Mali znak Velereda HCK

Slika 5. Velered HCK u etuiju

Križa i doprinos Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca; ili za pruženu pomoć i potporu; ili za istrajni, dugogodišnji, dobrovoljni rad i zalaganje za ostvarivanje ciljeva Hrvatskog Crvenog Križa; ili za 30 i više godina neprekidnog aktivnog rada, djelovanja i doprinosa.“

Red Hrvatskoga Crvenoga križa do sada nije dodijeljen.

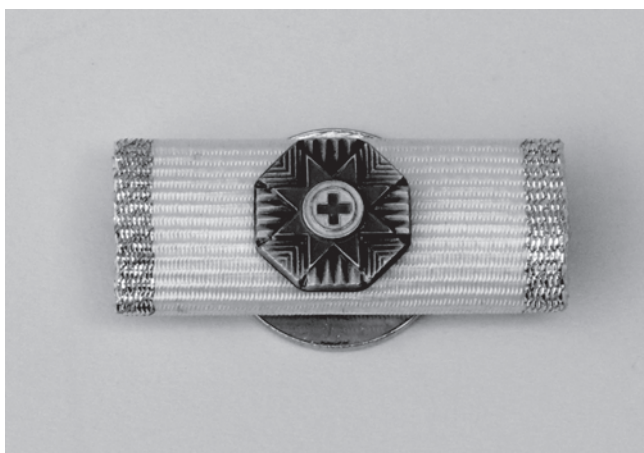
Slika 6. Red HCK

Slika 7. Znak Reda HCK

Slika 8. Red HCK s malim znakom

Slika 9. Mali znak Reda HCK

Slika 10. Red HCK u etuiju

„Povelja dr. sc. Jadranko Crnić“

Povelja je „... pismeno priznanje koje se dodjeljuje društvima Hrvatskog Crvenog križa za promicanje humanosti, osobite rezultate u unapređenju pojedinih djelatnosti i doprinos razvoju Hrvatskog Crvenog križa“.

Planirano je dodjeljivanje te povelje jednom godišnje.

Do sada je „Povelja dr. sc. Jadranko Crnić“ dodijeljena tri puta, i to Odlukom Glavnog odbora Hrvatskoga Crvenoga križa od 18. listopada 2010. Gradskom društvu Crvenog križa Vinkovci, a Odlukom od 19. travnja 2011. dodijeljena je Gradskom društvu Crvenog križa Koprivnica i Gradskom društvu Crvenog križa Rijeka.

Zahvaljujem na pomoći gospođi Dubravki Horvat, dipl. iur., zamjenici Izvršnog predsjednika Hrvatskoga Crvenoga križa, koja mi je omogućila korištenje potrebnog materijala, i gospođi Vesni Krivošić, referentici u Nacionalnom uredu Službe traženja Hrvatskoga Crvenoga križa, koja mi je dostavila podatke potrebne za pisanje ovoga članka.

Literatura

1. Zakon o odlikovanjima Republike Hrvatske, od 10. 3. 1995.
2. Zakon o Hrvatskom Crvenom križu, Narodne novine, 61./91.
3. Statut Hrvatskog Crvenog križa od 29. 4. 1992., s izmjenama i dopunama od 30. 11. 1992. i 16. 11. 1993., usuglašeni tekst od 19. 12. 1997.
4. Pravilnik o priznanjima Hrvatskog Crvenog križa, od 9. srpnja 2008.
5. Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o priznanjima Hrvatskog Crvenog križa, od 11. ožujka 2010.
6. *Beštak, Branko*, Nova odlikovanja i priznanja Hrvatskog Crvenog križa, Numizmatičke vijesti, broj 52./1999., Zagreb.
7. *Beštak, Branko*, Odlikovanja i priznanja Hrvatskog Crvenog križa 1878-1998, Obol, časopis Hrvatskog numizmatičkog društva, Zagreb, broj 50./1998. i 56./2004.

SUMMARY

NEW RECOGNITIONS OF THE CROATIAN RED CROSS

The Croatian Red Cross, in its Ordinance on CRC Honours of 9 July 2008, introduced two new honours: CRC Grand Order and CRC Order, and later, in the Decision on Amendments of the above Ordinance, also the “Dr Jadranko Crnić Charter”.